

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

NGUYỄN VĂN ĐIỀU

THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC GẮN VỚI BẢO ĐẢM
QUỐC PHÒNG - AN NINH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH NGHỆ AN
Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ
NGÀNH CHỦ NGHĨA XÃ HỘI KHOA HỌC
Mã số: 9229008

HÀ NỘI - 2025

Công trình hoàn thành tại:
HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Bùi Thị Ngọc Lan

Phản biện 1:

Phản biện 2:

Phản biện 3:

**Luận án được bảo vệ trước Hội đồng đánh giá luận án cấp Học viện
tại Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh
vào hồi ngày tháng năm 2025**

**Có thể tìm hiểu luận án tại Thư viện quốc gia
Và Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Ở Việt Nam, vấn đề dân tộc được Đảng xác định là vấn đề chiến lược và có ý nghĩa quan trọng trong đường lối cách mạng. Văn kiện Hội nghị Trung ương 7, khóa IX của Đảng khẳng định: “Vấn đề dân tộc và đoàn kết dân tộc là vấn đề chiến lược cơ bản, lâu dài, đồng thời cũng là vấn đề cấp bách hiện nay của cách mạng Việt Nam”. Điều này xuất phát từ một thực tế, phần lớn đồng bào dân tộc thiểu số (DTTS) sống ở miền núi, vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới, hải đảo. Đây là những địa bàn trọng yếu về kinh tế, chính trị, an ninh, quốc phòng và giao lưu quốc tế.

Thực hiện chính sách dân tộc ở nước ta hiện nay được triển khai trên nhiều nội dung, như: trên lĩnh vực kinh tế, chính trị, văn hoá - xã hội, quốc phòng - an ninh và môi trường. Trong các nội dung đó, thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, do tính đặc thù về không gian, địa bàn rộng lớn của vùng DTTS và miền núi của Việt Nam quy định, đồng thời quốc phòng, an ninh là vấn đề luôn tiềm ẩn nhiều yếu tố phức tạp, bất ổn và khó lường, nhất là vấn đề an ninh biên giới, an ninh phi truyền thống, an ninh trên không gian mạng. Thực tế, trong những năm qua, trên địa bàn tỉnh Nghệ An, thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh đã đạt được những kết quả khả quan: kinh tế có nhiều khởi sắc; đời sống vật chất, tinh thần của người dân, đặc biệt là người dân vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới có nhiều đổi mới; hạ tầng cơ sở được cải thiện từng bước; đời sống văn hóa - xã hội được gìn giữ; tình hình quốc phòng - an ninh được tăng cường... tạo thế trận bảo đảm quốc phòng - an ninh vững chắc, nhất là quốc phòng, an ninh vùng biên giới.

Tuy nhiên, trên thực tế, thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An, nhất là ở các địa phương miền Tây giáp biên giới với Lào vẫn tồn tại nhiều bất cập, vướng mắc; đời sống của người dân còn nhiều khó khăn; trình độ dân trí còn thấp; các thiết chế văn hóa được đầu tư xây dựng chưa thực sự phát huy hiệu quả và chưa thu hút được sự quan tâm của cộng đồng các DTTS; quốc phòng - an ninh tiềm ẩn nhiều bất ổn, khó lường;... Thực trạng này đã tác động xấu đến việc bảo đảm quốc phòng - an ninh, đặc biệt là ở vùng DTTS và miền núi. Với những lý do và thực tiễn cấp bách nêu trên, nghiên cứu sinh lựa chọn đề tài: ***“Thực hiện chính sách dân tộc***

gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An ở Việt Nam hiện nay” làm đề tài Luận án tiến sĩ ngành Chủ nghĩa xã hội khoa học.

2. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu

2.1. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở làm rõ những vấn đề lý luận, thực tiễn về thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An ở Việt Nam, luận án đề xuất một số yêu cầu và giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở tỉnh Nghệ An, Việt Nam hiện nay.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài luận án, từ đó xác định rõ những nội dung luận án cần tập trung làm rõ.

Xây dựng khung lý luận về thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An ở Việt Nam hiện nay.

Đánh giá thực trạng thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An ở Việt Nam và luận giải những vấn đề đặt ra cần phải giải quyết hiện nay.

Đề xuất hệ những yêu cầu mang tính chỉ đạo và giải pháp cơ bản nhằm thực hiện hiệu quả chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An ở Việt Nam hiện nay.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An ở Việt Nam hiện nay.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

- *Phạm vi về nội dung*: Nghiên cứu luận giải về lý luận và đánh giá thực trạng thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An ở Việt Nam hiện nay, bao gồm: thực hiện chính sách dân tộc gắn với tiềm lực quốc phòng - an ninh; lực lượng quốc phòng - an ninh; thể trận quốc phòng - an ninh ở tỉnh Nghệ An; đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch lợi dụng vấn đề dân tộc chống phá Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam.

- *Phạm vi về không gian*: Luận án xác định giới hạn nghiên cứu trên địa bàn tỉnh Nghệ An ở Việt Nam, trong đó tập trung nghiên cứu ở các huyện, các xã vùng đồng bào DTTS sinh sống đông và đặc thù về thực hiện chính sách dân

tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh, như: Huyện Quế Phong, Quỳnh Châu, Quỳnh Hợp, Kỳ Sơn, Con Cuông, Thanh Chương.

- *Phạm vi về thời gian*: Luận án sử dụng tư liệu từ năm 2015 đến nay, vì đây là mốc thời gian của hai nhiệm kỳ đại hội đảng bộ tỉnh khóa XVIII (2015 - 2020) và nhiệm kỳ khóa XIX (2020 - 2025), qua đó có cơ sở đánh giá khái quát việc thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm an quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An và đề xuất giải pháp để thực hiện tốt vấn đề này trong thời gian tới.

4. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu của luận án

*** Cơ sở lý luận của luận án:**

Luận án được thực hiện trên cơ sở lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối, quan điểm, chủ trương của Đảng Cộng sản Việt Nam về dân tộc; vấn đề dân tộc gắn với quốc phòng - an ninh và bảo vệ Tổ quốc.

*** Phương pháp nghiên cứu:**

Luận án được triển khai thực hiện trên cơ sở phương pháp luận duy vật biện chứng và duy vật lịch sử của chủ nghĩa Mác - Lênin, đồng thời, sử dụng các phương pháp nghiên cứu cơ bản:

Phương pháp kết hợp lôgic - lịch sử

Phương pháp phân tích, tổng hợp

Phương pháp thống kê, so sánh

Phương pháp thu thập thông tin

Ngoài ra, tác giả sử dụng các phương pháp nghiên cứu cụ thể khác để giải quyết những nhiệm vụ của luận án.

5. Đóng góp mới về khoa học của luận án

Thứ nhất, trên cơ sở vấn đề nghiên cứu, tác giả xác lập khung lý thuyết về thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An ở Việt Nam hiện nay.

Thứ hai, làm rõ thực trạng thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở tỉnh Nghệ An; trên cơ sở đó, khái quát luận giải những vấn đề đặt ra cần phải giải quyết nhằm nâng cao hiệu quả thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An ở Việt Nam trong thời gian tới.

Thứ ba, những yêu cầu và nhóm giải pháp mà luận án đề xuất có tính mới, có tính khả thi đối với tỉnh Nghệ An, cũng như có thể được tham khảo áp dụng cho các địa phương khác.

6. Ý nghĩa của luận án

Về ý nghĩa khoa học:

Những kết quả nghiên cứu của luận án có đóng góp nhất định cho khoa học xã hội và nhân văn nói chung ở nước ta, nhất là lý luận khoa học về mối quan hệ giữa giải quyết vấn đề dân tộc gắn với quốc phòng - an ninh, giữ vững ổn định chính trị - xã hội, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Về ý nghĩa thực tiễn:

Kết quả nghiên cứu của luận án có thể được cấp ủy đảng, chính quyền, đoàn thể các cấp ở tỉnh Nghệ An tham khảo để thực hiện tốt chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh, đồng thời tăng cường ổn định đời sống chính trị của cả nước.

7. Kết cấu của luận án

Luận án gồm phần mở đầu, 4 chương, 8 tiết, danh mục tài liệu tham khảo, các công trình của tác giả đã công bố và phụ lục.

Chương 1

TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1.1. CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU TIÊU BIỂU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1.1.1. Các công trình nghiên cứu lý luận về chính sách dân tộc và thực hiện chính sách dân tộc gắn với quốc phòng - an ninh

Phan Văn Hùng (2015): “*Một số vấn đề mới trong quan hệ dân tộc và chính sách dân tộc ở nước ta hiện nay*”; Giàng Seo Phử (2016), trong cuốn sách: “*Một số vấn đề lý luận và thực tiễn quản lý nhà nước về công tác dân tộc qua 30 năm đổi mới*”; Lê Ngọc Thắng (2011): sách chuyên khảo, “*Xây dựng và hoàn thiện hệ thống chính sách dân tộc ở Việt Nam*”; Nguyễn An Ninh (2019): “*Quản lý nhà nước về công tác dân tộc - Kinh nghiệm của một số nước trên thế giới*”; Nguyễn Lâm Thành (2021), “*Một số vấn đề chính sách dân tộc ở Việt Nam: Lý luận và thực tiễn*”; Nguyễn Anh Tuấn (2020), “*Nghiên cứu chính sách đặc thù phát triển kinh tế - xã hội gắn với bảo đảm quốc phòng an ninh vùng DTTS khu vực biên giới Việt Nam*” (Đề tài khoa học cấp quốc gia); Seliverstova Anna Olegovna (2017), “*Các công nghệ hiệu quả để quản lý xung đột lãnh thổ tộc*

người trong không gian hậu Xô viết (trường hợp xung đột vũ trang ở vùng Karabakh)”; Eryso Phantivong (2018): Luận án Tiến sĩ “Thực hiện chính sách dân tộc ở các tỉnh miền Bắc nước Cộng hoà Dân của nhân dân Lào hiện nay”;...

1.1.2. Các công trình khoa học nghiên cứu về thực trạng thực hiện chính sách dân tộc và thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh

Hoàng Minh Đô - Lê Văn Lợi (chủ biên) (2014) trong cuốn sách: “10 năm thực hiện Nghị quyết hội nghị lần thứ Bảy Ban Chấp hành Trung ương khóa IX về công tác dân tộc và tôn giáo - Một số vấn đề lý luận và thực tiễn”; Lê Văn Lợi (2018), “Giải quyết vấn đề dân tộc, tôn giáo ở Việt Nam trong giai đoạn hiện nay”; Trần Nhật Nam (2018): Luận án tiến sĩ: “Ý thức bảo vệ biên giới quốc gia của nhân dân các dân tộc ở khu vực biên giới phía bắc Việt Nam hiện nay”; Vũ Trường Giang (2018), “Di cư xuyên biên giới của các tộc người thiểu số ở vùng Tây Bắc Việt Nam”; Nguyễn Quốc Đoàn (2023), “Bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa các dân tộc góp phần phát triển kinh tế - xã hội, tăng cường, củng cố quốc phòng, an ninh trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn”; Tác giả Phan Thanh Đoàn (2023) với bài viết: “Kinh nghiệm vận động đồng bào dân tộc thiểu số ở tỉnh Nghệ An tham gia phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng, an ninh”;...

1.1.3. Các công trình khoa học nghiên cứu về quan điểm, giải pháp thực hiện chính sách dân tộc và thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở Việt Nam hiện nay

Giàng Seo Phử (2016), “Một số vấn đề lý luận và thực tiễn quản lý nhà nước về công tác dân tộc qua 30 năm đổi mới”; Nguyễn Ngọc Dung (2018) trong Luận án Tiến sĩ: “Vai trò của cán bộ biên phòng tăng cường các xã biên giới Việt Nam trong xây dựng hệ thống chính trị cơ sở hiện nay”; Trần Cao Nguyên (2017) Luận án tiến sĩ: “Đảng bộ tỉnh Nghệ An lãnh đạo xây dựng đội ngũ cán bộ người DTTS trong hệ thống chính trị ở các huyện miền núi từ năm 1996 đến năm 2015”; Ban Kinh tế Trung ương - Hội đồng Lý luận Trung ương - Tỉnh uỷ Nghệ An (2020): Kỷ yếu hội thảo khoa học: “Phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh tỉnh Nghệ An đến 2030, tầm nhìn đến 2045”;...

1.2. KHÁI QUÁT GIÁ TRỊ CỦA CÁC CÔNG TRÌNH ĐÃ TỔNG QUAN ĐỐI VỚI LUẬN ÁN VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ LUẬN ÁN CẦN TẬP TRUNG GIẢI QUYẾT

1.2.1. Khái quát giá trị của các công trình đã tổng quan đối với thực hiện đề tài luận án

Thứ nhất, giá trị tham khảo từ những công trình nghiên cứu lý luận về dân tộc, thực hiện chính sách dân tộc

Những vấn đề lý luận trong các nghiên cứu nhìn chung tiếp cận khá phong phú, đa dạng khi đi sâu luận giải nội hàm những khái niệm cơ bản, đó là dân tộc theo nghĩa dân tộc - tộc người, gắn với đối tượng đồng bào các DTTS ở nước ta. Trong các khái niệm đó, các tác giả đã có những cách tiếp cận khác nhau, dưới những góc nhìn đa dạng về vị trí, vai trò của đồng bào các DTTS. Các khái niệm cũng đã được nghiên cứu, vận dụng từ lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam về dân tộc.

Thứ hai, giá trị tham khảo từ những công trình nghiên cứu liên quan đến vấn đề quốc phòng - an ninh

Trong những nghiên cứu về quốc phòng - an ninh, các tác giả đã khái quát những quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về vị trí, vai trò, tính chất và tầm quan trọng của đảm bảo quốc phòng, an ninh trong mục tiêu phát triển đất nước hiện nay, đặc biệt là trong xu thế hội nhập quốc tế với những diễn biến khó lường, khó dự báo trong những năm gần đây, mối quan hệ giữa các nước trên thế giới.

Thứ ba, giá trị tham khảo từ những công trình nghiên cứu liên quan đến thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở Việt Nam hiện nay

Mục tiêu xuyên suốt của thực hiện chính sách dân tộc là hướng đến phát triển toàn diện đời sống đối với người dân vùng DTTS và miền núi, nhất là đồng bào DTTS vùng biên giới đang còn nhiều khó khăn. Trong đó, quá trình thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh là một trong những đòi hỏi thực tiễn khách quan. Đảm bảo tăng cường tiềm lực, sức mạnh quốc phòng - an ninh là điều kiện quyết định để thực hiện hiệu quả chính sách dân tộc trong sự nghiệp đổi mới đất nước.

Thứ tư, giá trị tham khảo từ các công trình nghiên cứu về thực trạng thực hiện chính sách dân tộc và thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở Việt Nam và trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay

Trong các nghiên cứu về thực trạng vấn đề này, các tác giả đều khẳng định: với sự quan tâm của Đảng, Nhà nước và với những ưu tiên trong triển khai chính

sách đối với vùng DTTS và miền núi, thực trạng quá trình thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng.

Tiếp cận từ thực tiễn ở tỉnh Nghệ An, các nghiên cứu đã tổng kết, đánh giá khá toàn diện về quá trình triển khai thực hiện các quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước nói chung, các chính sách đặc thù gắn với đặc điểm, tình hình của vùng DTTS và miền núi tỉnh Nghệ An. Các nghiên cứu đã có những đề xuất nhiều nhóm giải pháp, kiến nghị vừa có tính định hướng vừa có tính thực tiễn nhằm triển khai thực hiện có hiệu quả quá trình triển khai thực hiện chính sách dân tộc ở các huyện miền Tây tỉnh Nghệ An.

Thứ năm, giá trị tham khảo từ các công trình nghiên cứu về những yếu tố tác động đến thực hiện chính sách dân tộc và thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở nước ta hiện nay

Tiếp cận dưới góc độ những yếu tố tác động đến việc thực hiện chính sách dân tộc trong mối quan hệ với việc bảo đảm tiềm lực, sức mạnh quốc phòng - an ninh, các công trình nghiên cứu đã nhận diện bối cảnh, tình hình, đặc điểm thực thi chính sách, trong đó nổi lên các yếu tố như: điều kiện tự nhiên, phát triển kinh tế - xã hội gắn với các vùng, miền địa phương vùng đồng bào DTTS và miền núi; các yếu tố từ xu thế, bối cảnh thời đại như cách mạng công nghiệp lần thứ tư, kinh tế số, công nghệ số, đời sống an ninh chính trị thế giới; sự chống phá từ bên ngoài, v.v.. là căn cứ để tác giả luận án tham khảo nhận diện các yếu tố tác động đến thực trạng vấn đề nghiên cứu ở tỉnh Nghệ An.

Thứ sáu, giá trị tham khảo từ các công trình nghiên cứu về quan điểm, giải pháp thực hiện chính sách dân tộc và thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở Việt Nam.

Các nghiên cứu đã đưa ra được các giải pháp, kiến nghị vừa mang tính định hướng vừa có tính thực tiễn nhằm thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm tăng cường sức mạnh, tiềm lực, thế trận quốc phòng - an ninh ở nước ta hiện nay. Trong đó, một số nghiên cứu đã đề xuất các nhóm giải pháp gắn với các địa phương, vùng miền khác trong cả nước, như các tỉnh biên giới Tây Bắc, Duyên hải Bắc Trung bộ, khu vực Tây Nguyên.

1.2.2. Những vấn đề luận án cần tập trung giải quyết

Một là, làm rõ các quan niệm về chính sách dân tộc, thực hiện chính sách dân tộc, quốc phòng - an ninh, bảo đảm quốc phòng - an ninh ở Việt Nam.

Hai là, nghiên cứu làm rõ nội dung, chủ thể và phương thức thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở Việt Nam nói chung, ở tỉnh Nghệ An nói riêng.

Ba là, những yếu tố tác động đến việc thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở tỉnh Nghệ An hiện nay.

Bốn là, nghiên cứu khảo sát, đánh giá thực trạng thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở tỉnh Nghệ An và phân tích rõ nguyên nhân.

Năm là, nghiên cứu chỉ rõ những vấn đề đặt ra trong thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở tỉnh Nghệ An hiện nay.

Sáu là, nghiên cứu đề xuất yêu cầu và giải pháp cơ bản nhằm nâng cao hiệu quả thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay.

Chương 2

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC GẮN VỚI BẢO ĐẢM QUỐC PHÒNG - AN NINH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH NGHỆ AN Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

2.1. QUAN NIỆM, NỘI DUNG, CHỦ THỂ, PHƯƠNG THỨC THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC GẮN VỚI BẢO ĐẢM QUỐC PHÒNG - AN NINH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH NGHỆ AN Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

2.1.1. Một số quan niệm cơ bản

2.1.1.1. Quan niệm về chính sách dân tộc và thực hiện chính sách dân tộc

*** Về chính sách dân tộc**

Hiện nay, dân tộc được sử dụng theo hai nghĩa cơ bản: *Dân tộc - quốc gia (Nation)* và *Dân tộc - tộc người (Ethnie)*. Xuất phát từ mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài, luận án tiếp cận “dân tộc” chủ yếu theo nghĩa dân tộc - tộc người, bởi hệ thống chính sách dân tộc ở Việt Nam được xây dựng chủ yếu hướng tới đối tượng thụ hưởng là người DTTS, và người dân sống ở vùng DTTS và miền núi.

Có thể quan niệm: *Chính sách dân tộc là việc hiện thực hoá hệ thống các quan điểm, chủ trương của Đảng thông qua chính sách, pháp luật của Nhà nước thể hiện qua các văn bản pháp lý, phù hợp với mục tiêu, nhiệm vụ phát triển đất nước trong từng thời kỳ cách mạng, nhằm hướng đến sự phát triển đồng bộ, toàn diện về mọi mặt cho người DTTS, vùng DTTS và miền núi trên nguyên tắc bình đẳng, đoàn kết, tôn trọng, giúp nhau cùng phát triển giữa các vùng miền, các dân tộc trên phạm vi cả nước.*

*** Về thực hiện chính sách dân tộc**

Có thể thấy, hệ thống quan điểm, chính sách về dân tộc ở nước ta, nhất là trong thời kỳ đổi mới đã thể hiện rõ tính đồng bộ, toàn diện với độ bao phủ rộng, thể hiện nhận thức và sự vận dụng đúng đắn, sáng tạo quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh vào hoàn cảnh cụ thể của Việt Nam, được khẳng định trong Cương lĩnh, Nghị quyết của Đảng, Hiến pháp, pháp luật của Nhà nước, được triển khai kịp thời, sát đúng với yêu cầu trong từng thời kỳ cách mạng.

Từ cơ sở lý luận đó, có thể quan niệm: *Thực hiện chính sách dân tộc là việc hiện thực hoá quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về vấn đề dân tộc vào cuộc sống; trên cơ sở các nghị quyết chương trình, đề án, kế hoạch; từ khâu hướng dẫn, thông tin, phân công trách nhiệm, chuẩn bị các điều kiện về nguồn lực tài chính, nhân lực cần thiết để bảo đảm thực hiện đúng mục tiêu, tiến độ, tính khả thi được quy định trong chính sách.*

2.1.1.2. Quan niệm về quốc phòng - an ninh và bảo đảm quốc phòng - an ninh ở Việt Nam

*** Về quốc phòng - an ninh**

Về quốc phòng. Khoản 1, Điều 2, Luật Quốc phòng Việt Nam năm 2018 quy định: “*Quốc phòng là công cuộc giữ nước bằng sức mạnh tổng hợp của toàn dân tộc, trong đó sức mạnh quân sự là đặc trưng, lực lượng vũ trang nhân dân là nòng cốt*”. *Về an ninh.* Khoản 1, Điều 3, Luật An ninh quốc gia năm 2004 có ghi: “*An ninh quốc gia là sự ổn định, phát triển bền vững của chế độ xã hội chủ nghĩa và Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, sự bất khả xâm phạm độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc*”.

Từ sự phân tích trên đây, có thể hiểu: *Quốc phòng - an ninh là hai lĩnh vực có mối quan hệ chặt chẽ, biện chứng, gắn bó không tách rời; là sự phản ánh sức mạnh, khả năng phản ứng của mỗi nước trước những hiểm họa từ bên ngoài hoặc bên trong để bảo vệ chế độ chính trị của quốc gia, sự an toàn của nhân dân; góp phần xây dựng một thế giới vì mục tiêu hòa bình, ổn định và thịnh vượng.*

*** Về bảo đảm quốc phòng - an ninh**

Tác giả cho rằng: *Bảo đảm quốc phòng - an ninh là sự gắn kết chặt chẽ không tách rời giữa quốc phòng với an ninh trong việc xây dựng, tạo lập tiềm lực, lực lượng và thế trận quốc phòng - an ninh nhằm bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc; bảo vệ Đảng, Nhà nước, Nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa; giữ vững ổn định chính trị, an toàn xã hội; ngăn chặn, đẩy lùi làm thất bại mọi âm mưu, hoạt động chống phá của các thế lực thù*

địch; góp phần xây dựng môi trường hòa bình, ổn định và thịnh vượng trong khu vực và trên thế giới. Sức mạnh và điều kiện bảo đảm cho sự nghiệp đó là sức mạnh toàn dân, trong đó lực lượng vũ trang là nòng cốt, đặt dưới sự lãnh đạo tuyệt đối, thống nhất của Đảng Cộng sản Việt Nam, sự quản lý điều hành của Nhà nước.

2.1.1.3. Quan niệm về thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An ở Việt Nam hiện nay

Có thể quan niệm: Thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An là quá trình triển khai thực hiện các quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về dân tộc đối với đồng bào DTTS trong sự gắn kết chặt chẽ, không tách rời với bảo đảm, tăng cường tiềm lực, thế trận, lực lượng quốc phòng - an ninh trên địa bàn của tỉnh.

2.1.2. Nội dung thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay

2.1.2.1. Thực hiện chính sách dân tộc toàn diện trên các lĩnh vực tạo tiềm lực bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay

Theo Bộ Quốc phòng Việt Nam, tiềm lực quốc phòng là khả năng về nhân lực, vật lực, tài chính, tinh thần ở trong nước và ngoài nước có thể huy động được để thực hiện nhiệm vụ quốc phòng.

- Thực hiện chính sách dân tộc trên lĩnh vực chính trị, tư tưởng tạo tiềm lực bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An.

Ở Nghệ An, tiềm lực về chính trị tư tưởng thể hiện trong truyền thống lịch sử văn hoá, trong nhận thức và bản lĩnh chính trị, tình yêu quê hương, đất nước, tinh thần dân tộc, ý chí tự lực, tự cường của nhân dân các dân tộc trên địa bàn tỉnh, trong đó ở vùng DTTS và miền núi, đồng bào DTTS đóng vai trò chủ thể quan trọng trực tiếp nhất.

- Thực hiện chính sách dân tộc trên lĩnh vực kinh tế góp phần tạo tiềm lực vật chất bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An.

Quán triệt quan điểm của Người, bảo đảm tiềm lực kinh tế ở vùng DTTS trong thực hiện chính sách dân tộc phải được đặt trong mối quan hệ với bảo đảm tiềm lực, thế trận, lực lượng quốc phòng - an ninh. Đó chính là quá trình khơi dậy, phát huy tiềm năng, lợi thế của địa phương, tạo tiềm lực kinh tế ngày càng vững mạnh, không ngừng nâng cao đời sống vật chất cho người dân vùng DTTS và miền núi. Đây chính là cơ sở, tiền đề vật chất quyết định nhất đối với việc

thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở tỉnh Nghệ An hiện nay.

- Thực hiện chính sách dân tộc trên lĩnh vực văn hóa - xã hội tạo tiềm lực bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An

Quán triệt quan điểm của Đảng, thực hiện chính sách dân tộc về văn hoá, xã hội gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trong vùng DTTS và miền núi ở tỉnh Nghệ An chính là việc giữ gìn, phát huy những giá trị mang đậm bản sắc của các địa phương, của đồng bào các DTTS, khơi dậy sức mạnh mềm của văn hóa, để văn hoá thực sự là nguồn lực nội sinh, là động lực mạnh mẽ thúc đẩy kinh tế, văn hoá - xã hội phát triển gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh.

- Thực hiện chính sách dân về bảo vệ môi trường sinh thái tạo tiềm lực bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An

Quán triệt quan điểm của Đảng, việc thực hiện tốt nội dung này trong quá trình triển khai thực hiện chính sách dân tộc sẽ góp phần quan trọng vào thực hiện mục tiêu phát triển bền vững, đồng thời từ đó tạo sự đồng thuận xã hội trong nhân dân cũng như trong cộng đồng các DTTS trên địa bàn tỉnh.

- Thực hiện chính sách dân tộc trên lĩnh vực quân sự và an ninh tạo tiềm lực bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An.

Bảo đảm tiềm lực an ninh vùng đồng bào DTTS và miền núi là phát huy sức mạnh nội lực ngay tại vùng đồng bào DTTS và miền núi; tạo sức mạnh thúc đẩy, khơi dậy mạnh mẽ tiềm năng, thế mạnh phát triển kinh tế - xã hội của cả tỉnh nói chung, vùng đồng bào DTTS và miền núi nói riêng; nâng cao đời sống vật chất, tinh thần, thu hẹp trình độ phát triển với vùng đồng bằng, thành phố; góp phần củng cố, giữ vững vị trí, vai trò, năng lực lãnh đạo của các cấp uỷ Đảng, nhất là cấp uỷ cơ sở; khơi dậy truyền thống yêu nước, ý thức bảo vệ Tổ quốc cho đồng bào DTTS, thực hiện tốt phong trào toàn dân trong bảo đảm tiềm lực quốc phòng - an ninh của tỉnh cũng như trên phạm vi cả nước.

2.1.2.2. Thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm xây dựng lực lượng quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An

Bảo đảm xây dựng lực lượng quốc phòng toàn dân ở vùng DTTS và miền núi của tỉnh. Bảo đảm xây dựng lực lượng Quân đội nhân dân, Dân quân tự vệ trong vùng DTTS và miền núi. Bảo đảm xây dựng lực lượng an ninh nhân dân ở vùng DTTS và miền núi

2.1.2.3. Thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm xây dựng thế trận quốc phòng - an ninh nhân dân vững chắc trên địa bàn tỉnh Nghệ An

Bảo đảm xây dựng “thế trận lòng dân” vững chắc trong vùng DTTS và miền núi trên địa bàn tỉnh. Thực hiện chính sách dân tộc về phát triển kinh tế - xã hội gắn kết chặt chẽ với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay Bảo đảm xây dựng khu vực phòng thủ tỉnh vững chắc trong vùng DTTS và miền núi. Bảo đảm xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân trong vùng DTTS và miền núi

2.1.2.4. Thực hiện chính sách dân tộc góp phần đấu tranh làm thất bại âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch lợi dụng vấn đề dân tộc trên địa bàn tỉnh Nghệ An

Đồng bào DTTS ở tỉnh Nghệ An sinh sống chủ yếu ở những vùng có địa hình phức tạp, có vị trí chiến lược quan trọng về phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh không chỉ đối với tỉnh mà còn đối với cả nước, đặc biệt vùng DTTS và miền núi ở khu vực miền Tây Nghệ An, giáp biên giới với Lào.

2.1.3. Chủ thể và phương thức thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay

2.1.3.1. Chủ thể thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay

Hệ thống chính trị các cấp, trong đó:

- i) Cấp uỷ đảng (thông qua vai trò lãnh đạo của cấp uỷ Đảng các cấp: tỉnh, huyện, xã trên địa bàn tỉnh)*
- ii) Chính quyền Nhà nước thông qua vai trò quản lý của UBND các cấp.*
- iii) Mặt trận tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp trên địa bàn tỉnh*

Người dân

Lực lượng vũ trang

Quân đội nhân dân Việt Nam đóng trên địa bàn, bao gồm: i) đội quân chiến đấu; ii) Đội quân công tác; iii) Đội quân lao động sản xuất.

Công an nhân dân trên địa bàn tỉnh là lực lượng nòng cốt của lực lượng vũ trang nhân dân trong sự nghiệp bảo vệ an ninh và giữ gìn trật tự, an toàn xã hội; là lực lượng quan trọng trực tiếp bảo vệ an ninh vùng DTTS và miền núi; đấu tranh phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật vùng DTTS và miền núi cũng như trên địa bàn toàn tỉnh.

2.1.3.2. Phương thức thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay

Thứ nhất, phối hợp hoạt động giữa các tổ chức thành viên trong hệ thống chính trị để vừa phát triển kinh tế - xã hội, vừa bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh, nhất là ở vùng DTTS và miền núi, vùng biên giới.

Thứ hai, phối hợp giữa hệ thống chính trị với lực lượng vũ trang đóng trên địa bàn và sự tham gia chủ động, tích cực của nhân dân trong việc xây dựng, củng cố vững chắc thế trận quốc phòng toàn dân, thế trận an ninh nhân dân, thế trận lòng dân.

Thứ ba, kết hợp giữa công tác quản lý của hệ thống chính trị với những hình thức phi chính thống nhằm thực hiện chính sách dân tộc bảo đảm quốc phòng - an ninh.

Thứ tư, thông qua công tác truyền thông, tổ chức các đợt tập huấn lồng ghép nội dung thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh.

Thứ năm, xây dựng, nhân rộng mô hình, điển hình về phát triển kinh tế - xã hội gắn với đảm bảo quốc phòng - an ninh.

2.2. ĐẶC ĐIỂM VÀ NHỮNG YẾU TỐ TÁC ĐỘNG ĐẾN THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC GẮN VỚI BẢO ĐẢM QUỐC PHÒNG - AN NINH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH NGHỆ AN Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

2.2.1. Đặc điểm thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay

Thứ nhất, thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn có địa hình tự nhiên đa dạng, phức tạp; có vị trí trọng yếu về quốc phòng - an ninh.

Thứ hai, thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn đa dạng về thành phần dân tộc, về trình độ phát triển và phân bố dân cư.

Thứ ba, thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn có bề dày truyền thống văn hoá lịch sử, cái nôi của truyền thống đấu tranh cách mạng của cả nước.

Thứ tư, thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn chịu ảnh hưởng đậm nét của thiết chế xã hội truyền thống, quan hệ dân tộc - tôn giáo và quan hệ tộc người liên, xuyên biên giới phức tạp.

2.2.2. Những yếu tố tác động đến thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay

2.2.2.1. Quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước và của tỉnh Nghệ An

Ở Việt Nam, quan điểm, chủ trương về công tác dân tộc và thực hiện chính sách dân tộc là một bộ phận cấu thành thể chế chính sách của nhà nước, đồng thời phải bảo đảm tính hiệu lực, hiệu quả và tính phù hợp. Do đó, trong thực tiễn, nếu quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước mà phù hợp, sát đúng thì sẽ là yếu tố quan trọng hàng đầu bảo đảm cho việc thực hiện chính sách trong thực tiễn đạt hiệu quả.

2.2.2.2. Chất lượng, hiệu lực, hiệu quả trong hoạt động của hệ thống chính trị các cấp ở tỉnh Nghệ An

Thực tế cho thấy, thời gian qua, chất lượng, vai trò của hệ thống chính trị, đặc biệt là hệ thống chính trị cơ sở vùng DTTS và miền núi ở Nghệ An đã có nhiều đổi mới, phát triển, ngày càng khẳng định vai trò to lớn trên mọi khía cạnh của đời sống kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh.

2.2.2.3. Toàn cầu hóa, hội nhập và cách mạng công nghiệp lần thứ tư

Từ sự tác động mạnh mẽ của quá trình toàn cầu hóa, hội nhập và cách mạng công nghiệp lần thứ tư, ở khía cạnh tích cực, nếu trong quá trình thực hiện chính sách đó, các cơ quan chức năng, các tổ chức và người dân biết cách khai thác hợp lý, hiệu quả thành tựu của tri thức con người thông qua các sản phẩm, phát minh, sáng chế công nghệ mới gắn với quá trình sản xuất, phát triển kinh tế - xã hội và mọi mặt đời sống, trong đó có nhiều yếu tố tích cực tạo cơ sở cho việc bảo đảm tăng cường tiềm lực, lực lượng, thế trận quốc phòng và an ninh.

2.2.2.4. Sự chống phá của các thế lực thù địch

Thực tế trên địa bàn miền tây tỉnh Nghệ An, các phần tử xấu luôn tìm và làm mọi cách lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo ở miền núi để chống phá đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Chúng lợi dụng một số vụ việc xảy ra ở nơi người dân sinh sống đông để thổi phồng, bóp méo bản chất, qua đó gây rối làm cho đời sống chính trị - xã hội bất ổn.

Chương 3

THỰC TRẠNG THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC

GẮN VỚI BẢO ĐẢM QUỐC PHÒNG - AN NINH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH NGHỆ AN NGUYÊN NHÂN VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA HIỆN NAY

3.1. THỰC TRẠNG THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC GẮN VỚI BẢO ĐẢM QUỐC PHÒNG - AN NINH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH NGHỆ AN Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

3.1.1. Thực trạng thực hiện chính sách dân tộc trên các lĩnh vực tạo tiềm lực quốc phòng - an ninh trên địa bàn Nghệ An hiện nay

3.1.1.1. Thực hiện chính sách dân tộc trên lĩnh vực chính trị, tư tưởng tạo tiềm lực bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh

Bảo đảm tiềm lực chính trị, tư tưởng trước hết là xây dựng, củng cố niềm tin và sự đồng thuận của mọi tầng lớp nhân dân vào sự lãnh đạo của các cấp ủy Đảng, chính quyền các cấp đối với sự nghiệp cách mạng.

3.1.1.2. Thực hiện chính sách dân tộc trên lĩnh vực kinh tế tạo tiềm lực về vật chất bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh

Điểm nhấn trong phát triển kinh tế - xã hội ở miền Tây Nghệ An là đã tạo được một số mô hình về cây nguyên liệu, chăn nuôi tập trung quy mô lớn gắn với phát triển công nghiệp chế biến. Nhiều vùng đã chú trọng khai thác hợp lý tiềm năng về mặt nước hồ chứa thủy điện, khoáng sản, đất đai để nâng cao hiệu quả kinh tế; thương mại, dịch vụ được mở rộng.

3.1.1.3. Thực hiện chính sách dân tộc trên lĩnh vực văn hóa - xã hội tạo tiềm lực đảm bảo quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An

Kết quả đạt được là khả quan, song trên thực tế vẫn còn những hạn chế nhất định. Ở các huyện miền núi tỉnh Nghệ An, việc xây dựng, quy hoạch mới địa bàn dân cư một mặt tạo nên diện mạo mới ở khu vực nông thôn, mặt khác, nó đã phá vỡ không gian bản địa truyền thống của cộng đồng, làm thay đổi, đứt gãy không gian văn hóa cộng đồng dân tộc với lịch sử hình thành, phát triển từ lâu đời.

3.1.1.4. Thực hiện chính sách dân tộc trên lĩnh vực bảo vệ môi trường sinh thái tạo tiềm lực đảm bảo quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh

Trong những năm qua, việc triển khai các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về bảo vệ tài nguyên môi trường trong mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội tạo tiềm lực bảo đảm quốc phòng - an ninh ở Nghệ An đã đạt được nhiều kết quả rõ rệt, từng bước khai thác sử dụng và bảo vệ tốt nguồn tài nguyên thiên nhiên, môi trường sinh thái và đa dạng sinh học trên địa bàn tỉnh, nhất là ở vùng DTTS và miền núi, nơi tập trung nhiều nguồn tài nguyên thiên nhiên của toàn tỉnh.

3.1.1.5. Thực hiện chính sách dân tộc trên lĩnh vực quân sự tạo tiềm lực đảm bảo quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh

Trên địa bàn tỉnh, nhất là vùng đồng bào DTTS và miền núi, các hoạt động của tội phạm mua bán người vẫn tiềm ẩn diễn biến phức tạp, với các chiêu bài như: tuyển lựa người đưa đi lao động tại các công ty, doanh nghiệp có mức lương cao hoặc tuyên truyền về đời sống tốt đẹp ở nước ngoài để dụ dỗ, lừa gạt

một số người thiếu hiểu biết, tham vọng làm giàu để đưa ra nước ngoài bán phục vụ mại dâm, làm vợ.

3.1.2. Thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm xây dựng lực lượng quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay

3.1.2.1. Thực hiện chính sách dân tộc nhằm bảo đảm xây dựng lực lượng toàn dân trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trên địa bàn tỉnh

Ở Nghệ An hiện nay, với địa hình rộng lớn, cách trở, đường biên dài, hệ thống hạ tầng cơ sở thông tin liên lạc còn nhiều khó khăn, bất cập. Trong khi các thế lực thù địch, phản động luôn tìm mọi phương thức, lợi dụng những vấn đề nhạy về dân tộc, tôn giáo để thâm nhập vào đời sống quần chúng, gây chia rẽ, tạo sự bất đồng, khúc mắc, mâu thuẫn trong cộng đồng, làm giảm sút sức mạnh đại đoàn kết.

3.1.2.2. Thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm xây dựng lực lượng Quân đội nhân dân, lực lượng An ninh nhân dân và Dân quân tự vệ trên địa bàn tỉnh

Với phương châm “Nghe dân nói, nói cho dân hiểu, làm cho dân tin”, thời gian qua, Công an tỉnh đã tập trung đẩy mạnh phong trào “Dân vận khéo” trên địa bàn toàn tỉnh nói chung và tại các vùng đặc thù nói riêng về an ninh trật tự để phát động phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc; cử hàng nghìn lượt cán bộ, chiến sỹ trực tiếp xuống cơ sở để “3 cùng” với nhân dân (cùng ăn, cùng ở, cùng sinh hoạt) nhằm tuyên truyền, củng cố đội ngũ cốt cán.

3.1.3. Thực hiện chính sách dân tộc tạo ra thế và lực để xây dựng, củng cố thế trận quốc phòng - an ninh nhân dân vững chắc trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay

3.1.3.1. Thực hiện chính sách dân tộc bảo đảm kết hợp quốc phòng - an ninh với kinh tế - xã hội và kinh tế - xã hội với quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh

Thực hiện chính sách dân tộc bảo đảm kết hợp quốc phòng - an ninh với kinh tế - xã hội và kinh tế - xã hội với quốc phòng - an ninh tập trung trước hết vào nhiệm vụ xóa đói, giảm nghèo. Để triển khai thực hiện các nhiệm vụ đó, lực lượng vũ trang Nghệ An đã có nhiều việc làm thiết thực và ý nghĩa cùng với người dân xóa đói, giảm nghèo, từng bước phát triển, trong đó, tích cực thực hiện có hiệu quả các chương trình, đề án về công tác giảm nghèo bền vững.

3.1.3.2. Thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm xây dựng thể trận quốc phòng toàn dân, gắn với thể trận an ninh nhân dân trên địa bàn tỉnh

Quan hệ hợp tác với Lào, đặc biệt là về phối hợp trao đổi thông tin, nắm tình hình về tội phạm, đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng cán bộ, hợp tác kinh tế, thương mại, bảo vệ biên giới, xây dựng tuyến biên giới Việt Nam - Lào ổn toàn diện. Tình trạng xâm canh, xâm cư qua biên giới, tái trồng cây thuốc phiện, di dân tự do của đồng bào Mông được ta và bạn phối hợp đấu tranh ngăn chặn có hiệu quả.

3.1.4. Thực hiện chính sách dân tộc tạo sức mạnh tổng hợp đấu tranh làm thất bại âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch, phản động trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay

Trong thời gian qua, để tạo sức mạnh tổng hợp đấu tranh làm thất bại âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch, phản động giữ vững ổn định chính trị - xã hội, tạo điều kiện, môi trường thuận lợi phát triển địa phương toàn diện. Đồng thời, phát huy sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc, tạo sự đồng thuận xã hội, góp phần giữ vững quốc phòng, an ninh trên địa bàn tỉnh, nhất là vùng DTTS và miền núi. Phức tạp hơn, các thế lực xấu còn lợi dụng vấn đề tôn giáo trong đời sống đồng bào dân tộc để chống phá, xuyên tạc quan điểm về thực hiện chính sách dân tộc.

3.2. NGUYÊN NHÂN CỦA THỰC TRẠNG VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA TRONG THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC GẮN VỚI BẢO ĐẢM QUỐC PHÒNG - AN NINH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH NGHỆ AN Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

3.2.1. Nguyên nhân của thực trạng

3.2.1.1. Nguyên nhân của thành tựu

Thứ nhất, thành tựu của công cuộc đổi mới đất nước nói chung, của tỉnh Nghệ An nói riêng đã tạo cơ sở để thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh

Thứ hai, Trung ương đã có nhiều chủ trương, chính sách cơ chế sát, đúng, kịp thời về dân tộc, miền núi gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh được Đảng bộ và chính quyền Nghệ An triển khai thực hiện quyết liệt.

Thứ ba, vai trò của hệ thống chính trị, nhất là hệ thống chính trị ở cơ sở trong triển khai thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh.

Thứ tư, đồng bào các DTTS tỉnh Nghệ An có truyền thống đoàn kết, gắn bó mật thiết với cấp ủy, chính quyền và các lực lượng vũ trang; tham gia tích cực và đóng vai trò là chủ thể quyết định.

Thứ năm, phát huy tốt vai trò nòng cốt, tích cực, trách nhiệm của lực lượng vũ trang đóng quân trên địa bàn tỉnh, nhất là ở các địa phương vùng DTTS và miền núi.

3.2.1.2. Nguyên nhân của hạn chế

Thứ nhất, những khó khăn về điều kiện tự nhiên, đặc điểm cư trú của địa bàn các huyện miền núi ở tỉnh Nghệ An

Thứ hai, sự tác động bất lợi của tình hình, bối cảnh về đời sống chính trị, kinh tế - xã hội của thế giới và trong nước

Thứ ba, sự tác động tiêu cực từ sự bất ổn, phức tạp, khó lường của đời sống an ninh, chính trị, các loại hình chiến tranh, tội phạm mới

Thứ tư, hiệu quả phối hợp giữa các tổ chức, ban ngành, lực lượng có mặt còn hạn chế, thiếu tính thống nhất

Thứ năm, phương thức tuyên truyền, tổ chức thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh còn hình thức, hiệu quả chưa cao.

3.2.2. Những vấn đề đặt ra trong thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay

3.2.2.1. Thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh là vấn đề trọng yếu, thường xuyên, song nhận thức, trình độ, năng lực của một số cấp ủy, chính quyền địa phương còn nhiều hạn chế

Thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh là đòi hỏi mỗi cấp ủy, chính quyền địa phương, nhất là cấp cơ sở phải nhận thức sâu sắc về đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước, các chương trình, đề án, kế hoạch thực hiện. Để làm tốt công tác này đòi hỏi phải coi trọng công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức, ý thức cho các chủ thể trong triển khai thực hiện chính sách; đồng thời trang bị kiến thức, tinh thần tích cực cho người dân trong việc chủ động, tích cực tham gia thực thi chính sách.

3.2.2.2. Yêu cầu thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh, nhất là ở các vùng dân tộc, vùng miền núi, biên giới ngày càng cao, song trình độ dân trí, đời sống vật chất, tinh thần của người dân ở những vùng này còn thấp và nhiều khó khăn

Quá trình triển khai chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở Nghệ An hiện nay đòi hỏi phải có những biện pháp, hình thức phù hợp, hiệu quả giúp người dân các DTTS và nhân dân sống trên địa bàn vùng DTTS và miền núi của tỉnh kịp thời nắm bắt chủ trương đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các chương trình, đề án ở địa phương.

3.2.2.3. Thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh đòi hỏi tính đồng bộ, toàn diện, thống nhất trong khi hệ thống chính sách còn có sự bất cập, chông chéo dẫn đến những vướng mắc trong triển khai thực hiện

Trên thực tế, qua đánh giá chính sách, cho thấy khu vực miền núi Nghệ An có địa bàn rộng lớn, nhưng lại chưa có chính sách phân vùng để phát triển sản xuất và khơi dậy mạnh mẽ nguồn lực tại chỗ cho các địa phương. Mặc dù Đảng, Nhà nước, tỉnh đã có nhiều chính sách phát triển hạ tầng thiết yếu nhưng đối với các huyện biên giới miền Tây Nghệ An thì các chính sách này chưa tạo ra được sự thay đổi căn bản về sinh kế, từ đó việc thu hẹp khoảng cách về thu nhập và đời sống của đồng bào DTTS miền Tây Nghệ An.

3.2.2.4. Sự bất cập trong xử lý mối quan hệ giữa ổn định, phát triển và hội nhập quốc tế trong thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở tỉnh Nghệ An hiện nay

Từ trước đến nay, các thế lực theo chủ nghĩa bành trướng, chủ nghĩa dân tộc cực đoan nước lớn vẫn không từ bỏ mưu đồ đồng nhất “lãnh thổ tộc người” và “biên giới quốc gia”. Họ cho rằng lãnh thổ của họ bao gồm những vùng đất có cư dân thuộc các dân tộc hoặc có nguồn gốc từ những dân tộc đó, trước kia sinh sống ở nước của họ, sau này vì các lý do khác nhau, đã di cư sang nước khác, đều thuộc lãnh thổ quốc gia của họ.

Chương 4

YÊU CẦU, GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC GẮN VỚI BẢO ĐẢM QUỐC PHÒNG - AN NINH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH NGHỆ AN Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

4.1. YÊU CẦU CỦA VIỆC THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC GẮN VỚI BẢO ĐẢM QUỐC PHÒNG - AN NINH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH NGHỆ AN Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

4.1.1. Thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh là vấn đề chiến lược, cơ bản, lâu dài, đồng thời là nhiệm vụ cấp bách trong sự phát triển bền vững của đất nước và của tỉnh Nghệ An hiện nay

Thực hiện chính sách dân tộc cùng với đảm bảo ổn định và tăng cường tiềm lực quốc phòng và an ninh là bộ phận hữu cơ trong hệ thống chính sách

quốc gia không thể tách rời với đường lối đổi mới chung của đất nước. Điều này bắt nguồn từ quy luật dựng nước phải đi đôi với giữ nước, xây dựng chủ nghĩa xã hội phải gắn với bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa.

4.1.2. Gắn kết chặt chẽ giữa thực hiện chính sách dân tộc với bảo đảm quốc phòng - an ninh, tạo điều kiện thực hiện tốt chính sách dân tộc ở tỉnh Nghệ An hiện nay

Xuất phát từ quan điểm tập trung mọi nguồn lực và sự đầu tư thích đáng cho mục tiêu đa dạng hoá các phương thức sản xuất kinh tế, gắn với xây dựng nông thôn mới vùng DTTS và miền núi gắn với bảo đảm tăng cường tiềm lực quốc phòng và an ninh.

4.1.3. Thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở tỉnh Nghệ An hiện nay lấy phát triển kinh tế - xã hội gắn với giữ vững ổn định chính trị là nhiệm vụ trọng tâm

Hiện nay, vấn đề trọng tâm trong phát triển là chú trọng đầu tư kết cấu hạ tầng, khơi thông các nguồn lực nội sinh, ưu thế tại chỗ của từng địa bàn, từng người dân, gắn với bảo vệ tài nguyên rừng, tài nguyên nguồn nước, tài nguyên khoáng sản.

4.1.4. Thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, lực lượng vũ trang và nhân dân các dân tộc tỉnh Nghệ An hiện nay

Nghệ An là tỉnh đông dân, khu vực miền núi rộng lớn, phức tạp. Các thế lực phản động sẽ tiếp tục chống phá, gây cản trở, phân tán việc lãnh đạo, quản lý, điều hành của cấp uỷ, chính quyền các cấp. Xã hội xuất hiện những vấn đề mới bức xúc do tác động những yếu tố bên ngoài.

4.2. GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC GẮN VỚI BẢO ĐẢM QUỐC PHÒNG - AN NINH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH NGHỆ AN Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

4.2.1. Nâng cao nhận thức và năng lực của các chủ thể thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay

Để nâng cao năng lực của các chủ thể thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở tỉnh Nghệ An hiện nay, cần tập trung vào các biện pháp cụ thể sau đây: 1), Nâng cao nhận thức về phát huy vai trò của hệ thống chính trị các cấp trong thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc

phòng - an ninh; 2). Nâng cao nhận thức trong việc khơi dậy mạnh mẽ tính tích cực, chủ động của đồng bào các DTTS trong thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở tỉnh Nghệ An hiện nay; 3) Nâng cao nhận thức trong việc tăng cường, phát huy vai trò của lực lượng vũ trang trong thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh; 4). Quán triệt và nhận thức đầy đủ việc xây dựng và phát triển đội ngũ cán bộ người dân tộc thiểu số trong thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

4.2.2. Phát triển kinh tế - xã hội nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho nhân dân vùng DTTS và miền núi trong việc thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở tỉnh Nghệ An hiện nay

Để tạo tiềm lực vững chắc trong thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh, vấn đề nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho người dân vùng DTTS và miền núi ở Nghệ An hiện nay có thể coi là giải pháp lâu dài và cơ bản nhất, cần coi trọng các biện pháp sau đây: 1) Có chính sách chăm lo phát triển kinh tế - xã hội, xoá đói giảm nghèo, tạo sinh kế bền vững cho người dân vùng DTTS và miền núi của tỉnh; 2) Có cơ chế chính sách phù hợp, đủ mạnh hỗ trợ các địa phương trong xây dựng nông thôn mới nhất là chính sách hỗ trợ các thôn, bản với điểm nhấn là phát triển kinh tế du lịch gắn với xây dựng đời sống văn hoá; 3). Xây dựng đời sống văn hoá phong phú, đa dạng, tiến bộ, đậm đà bản sắc vùng đồng bào DTTS và miền núi của tỉnh.

4.2.3. Rà soát, bổ sung, hoàn thiện cơ chế, chính sách thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở tỉnh Nghệ An hiện nay

Có chính sách ưu đãi đặc biệt thu hút đầu tư vào vùng sâu, vùng xa; áp dụng cách quản lý đặc thù về đầu tư đối với miền núi trong từng khu vực cụ thể: 1). Tiến hành rà soát, đánh giá lại hiệu quả một số chương trình, dự án thực hiện trên địa bàn vùng DTTS và miền núi đã triển khai; gắn với tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo, kiểm tra giám sát thực hiện các chủ trương các chương trình, dự án ở miền núi và vùng đồng bào dân tộc. 2). Thực hiện việc kết hợp trong quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội với xây dựng khu vực phòng thủ, thể trận an ninh nhân dân trên địa bàn cơ sở. 3). Rà soát, bổ sung, điều chỉnh các chính sách về văn hóa, xã hội gắn với xây dựng nông thôn mới, tăng cường bảo đảm quốc phòng - an ninh. 4). Coi trọng thực hiện chính sách bảo tồn, phát huy giá

trị văn hóa truyền thống các dân tộc thiểu số gắn với phát triển kinh tế du lịch, bảo đảm quốc phòng - an ninh.

4.2.4. Thực hiện chính sách dân tộc gắn với chính sách ngoại giao biên giới; kịp thời nhận diện và giải quyết tốt các mối quan hệ tộc người liên, xuyên biên giới; những vấn đề nảy sinh, phức tạp trong nội bộ cộng đồng các DTTS, đặc biệt là các vụ việc nhạy cảm có yếu tố dân tộc, tôn giáo

Cùng với coi trọng công tác ngoại giao biên giới, ở vùng đồng bào DTTS và miền núi Nghệ An, cần chú ý coi trọng việc nhận diện và kịp thời giải quyết những vấn đề nảy sinh, phức tạp trong nội bộ cộng đồng các DTTS, đặc biệt là các vụ việc nhạy cảm có yếu tố dân tộc, tôn giáo. Qua đó, cần coi trọng một số biện pháp chủ yếu sau: 1). Nhận diện, đánh giá bối cảnh, tình hình chung về các vấn đề chính trị - xã hội; đời sống kinh tế, văn hóa, quốc phòng - an ninh vùng đồng bào DTTS và miền núi biên giới. 2). Chủ động, kiên trì nhận diện và giải quyết tốt các mối quan hệ tộc người liên, xuyên biên giới. 3). Chủ động, sáng tạo, linh hoạt đề ra những biện pháp giải quyết tốt những vấn đề nảy sinh, phức tạp trong đời sống cộng đồng các DTTS của tỉnh.

4.2.5. Đổi mới phương thức thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở tỉnh Nghệ An hiện nay

Để thực hiện hiệu quả chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh ở tỉnh Nghệ An hiện nay, bên cạnh tập trung các biện pháp về huy động nguồn lực, lực lượng của mọi cá nhân, tổ chức thực hiện, cần có thêm những biện pháp trong việc đổi mới phương thức thực hiện: 1). Đổi mới hướng đến sự đa dạng, linh hoạt các phương pháp tuyên truyền, giáo dục về thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh. 2). Phối hợp chặt chẽ giữa các ban, ngành, đoàn thể, lực lượng trong phát động, tổ chức các phong trào tập hợp quần chúng tham gia thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh. 3). Tích cực, chủ động nghiên cứu xây dựng các phong trào, mô hình mới tập hợp quần chúng tham gia góp phần thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh. 4). Kết hợp giữa công tác lãnh đạo, quản lý của hệ thống chính trị với những hình thức phi chính thống nhằm thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh.

4.2.6. Kiên quyết, chủ động đấu tranh làm thất bại âm mưu và hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, phản động trong thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay

Để làm được điều đó, cần tập trung xây dựng thể trận quốc phòng - an ninh vững chắc, nâng cao ý thức tự giác của nhân dân làm thất bại chiến lược “diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch. Theo đó, cần triển khai đồng bộ các biện pháp sau đây: 1). Tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao ý thức, trách nhiệm về phòng ngừa, ngăn chặn các hoạt động của các thế lực thù địch, phản động cho toàn thể cán bộ, đảng viên và nhân dân trên địa bàn toàn tỉnh. 2). Kịp thời nhận diện các tình huống sự việc mà kẻ xấu thực hiện; chủ động, kiên quyết, kiên trì sử dụng các phương án đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù trên địa bàn. 3). Phối hợp chặt chẽ với các tổ chức, lực lượng ở vùng đồng bào DTTS và miền núi, biên giới để phòng chống, đấu tranh với các âm mưu, thủ đoạn, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, phản động. 4). Phát huy vai trò của người có uy tín trong đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch, phản động trên địa bàn. 5). Phối hợp chặt chẽ, thường xuyên và có hiệu quả với các lực lượng chức năng của các địa phương nước bạn Lào trong phòng, chống đấu tranh với âm mưu, thủ đoạn, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, phản động.

KẾT LUẬN

1. Trong sự nghiệp đổi mới, phát triển đất nước hiện nay, chính sách dân tộc là những quyết sách của Trung ương cho đối tượng người dân ở vùng DTTS và miền núi nhằm từng bước cải thiện, nâng cao đời sống của đồng bào dân tộc, hướng tới mục tiêu bình đẳng, đoàn kết, tôn trọng, giúp nhau cùng phát triển giữa các vùng và các dân tộc ở Việt Nam.

2. Đối với Nghệ An, địa phương có vùng đồng bào DTTS và miền núi rộng lớn, địa hình phức tạp, giáp ranh với 3 tỉnh của nước bạn Lào; với 47 dân tộc thiểu số cùng chung sống thì việc xác định rõ thực hiện công tác này là vấn đề lớn và có tầm chiến lược trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc gắn với nhiệm vụ chính trị của địa phương. Những thành tựu đạt được trong thời gian qua là rất khả quan, có ý nghĩa, nhưng vẫn còn không ít những hạn chế tồn tại, khó khăn, vướng mắc.

3. Thực tiễn đã cho thấy, thực hiện chính sách dân tộc gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh có vị trí quan trọng trong hệ thống chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong suốt chiều dài sự nghiệp cách mạng của dân tộc ta. Những nội dung mà tác giả trình bày trong luận án mới chỉ là sự nghiên cứu bước đầu nên không tránh khỏi những hạn chế, thiếu sót. Tác giả mong muốn nhận được sự đóng góp của các nhà khoa học để tiếp tục hoàn thiện đề tài luận án và hướng nghiên cứu lâu dài trong thời gian tới.

**DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CỦA TÁC GIẢ ĐÃ
CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN**

1. Nguyễn Văn Điều (2022), *Bảo tồn văn hóa truyền thống các dân tộc thiểu số trước sự thay đổi, tiếp biến văn hóa*; Tạp chí Lý luận chính trị điện tử, Thứ 2, ngày 5/12/2022.
2. Nguyễn Văn Điều (2022), *Mối quan hệ giữa phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh vùng dân tộc thiểu số ở tỉnh Nghệ An hiện nay*; Tạp chí Lý luận chính trị & Truyền thông; Số chuyên đề 2-2022.
3. Nguyễn Văn Điều (2023), *Thực hiện chương trình giảm nghèo bền vững vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi - nhìn từ thực tiễn Nghệ An*; Tạp chí Lý luận chính trị điện tử, đăng ngày 02/03/2023.
4. Nguyễn Văn Điều (2023), *Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực góp phần thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững vùng đồng bào dân tộc thiểu số tỉnh Nghệ An hiện nay*; Tạp chí Lý luận chính trị & Truyền thông; Số chuyên đề 2-2023; tr.194.